

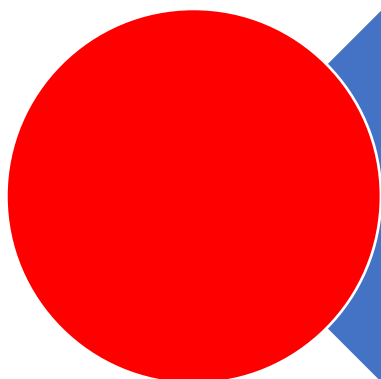
Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering

Snåsa kommune

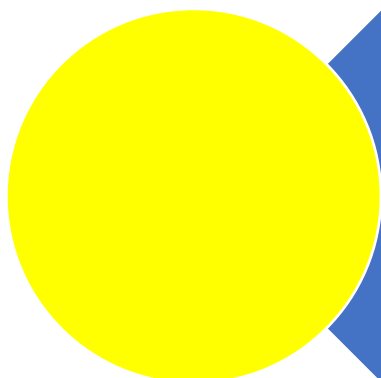
pr 30.03.2020

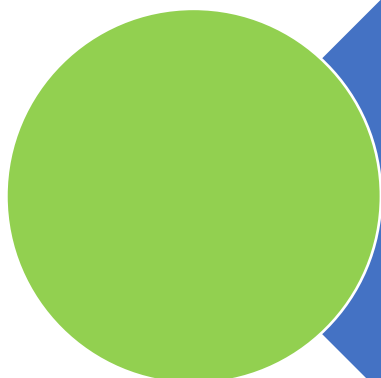
OPPSUMMERING

Barnevern
Hjemmetjenesten
Vann og avløp
Generell eierskapskontroll
IKT Indre Namdal IKS

Offentlige anskaffelser
Budsjettoppfølging
Etikk og varsling
Sykefravær
Kvalitet i skole
Økonomisk sosialhjelp
Helsestasjonen
Planarbeid
Byggesak
Renovasjon
Vedlikehold av kommunale bygg
Brannvesenet Midt IKS
Visit Innherred AS
NTE AS

Beredskapsplaner
Barnehage
PPT
Voksenopplæring
Kultur
Kommunale boliger
Psykisk helsevern og rus
Folkehelsearbeid
Miljø og Klima
Resterende selskaper

INNHOLDSFORTEGNELSE

OPPSUMMERING	2
1 INNLEDNING	6
2 UTVIKLINGSTREKK I OVERORDNEDE RAMMEBETINGELSER	7
2.1 Demografiske endringer	7
2.2 Klima, energi og beredskap	7
2.3 Kommunestruktur	8
2.4 Regelverksendringer	9
2.5 Økonomi og kontroll.....	9
2.6 Digitalisering.....	9
3 Snåsa KOMMUNE.....	10
3.1 Utviklingstrekk i Snåsa	10
3.2 Kommuneorganisasjonen	11
3.2.1 Kommunesamarbeid.....	11
3.2.2 Investeringsplaner.....	11
3.3 Tidligere revisjoner og tilsyn	11
4 RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING	13
4.1 Kommuneorganisasjonen	13
4.1.1 Økonomi	13
4.1.2 Organisasjon.....	16
4.2 Tjenesteområdene.....	18
4.2.1 Oppvekst	18
4.2.2 Velferd	21
4.2.3 Helse- og omsorgstjenester	23
4.2.4 Teknisk drift	26
4.3 SELSKAPER HVOR KOMMUNEN HAR EIERINTERESSER.....	31
4.3.1 Eierskapskontroll.....	32

Tabell

Tabell 1. Om kommunen.....	10
Tabell 2. Snåsa kommune sine kontroller og tilsyn de siste årene	12
Tabell 3. Økonomisk situasjon	14
Tabell 4. Finansiering av driften	14
Tabell 5. Økonomisk internkontroll	15
Tabell 6. Oppvekst.....	19
Tabell 7. Barnevern	20
Tabell 8. Økonomisk sosialhjelp.....	22

Tabell 10. Bolig.....	22
Tabell 9. Helse og omsorg (felles sykehjem og hjemmetjeneste).....	24
Tabell 10. Kompetanse i helse og omsorg.....	24
Tabell 11. Psykiatri og rusomsorg.....	25
Tabell 12. Byggesak.....	27
Tabell 13. Eiendomsforvaltning.....	27
Tabell 14. Vann og avløp.....	28
Tabell 15. Renovasjon.....	29

Figurer

Figur 1. Risikovurdering økonomi.....	13
Figur 2. Risikovurdering organisasjon.....	17
Figur 3. Risikovurdering oppvekst.....	19
Figur 4. Risikovurdering velferd.....	22
Figur 5. Risikovurdering helse og omsorg.....	24
Figur 6. Risikovurdering teknisk.....	26
Figur 7. Risikovurdering eierskap.....	31

1 INNLEDNING

Formålet med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å gi kontrollutvalget og eventuelt kommunestyret et overordnet verktøy til å velge områder innen kommunens virksomhet som det kan være aktuelt å gjennomføre et forvaltningsrevisjonsprosjekt eller en eierskapskontroll.

Risiko- og vesentlighetsvurderingen skal danne grunnlag for kontrollutvalgets og eventuelt kommunestyrets videre arbeid med valg av forvaltningsrevisjonsprosjekter og herunder plan for forvaltningsrevisjon for en nærmere angitt periode.

Kommunelovens § 23-3 forklarer at forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak. Andre ledd sier at kontrollutvalget minst en gang i valgperioden skal utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunes eller fylkeskommunens virksomhet eller virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurdering er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.

Kommunelovens § 23-4 omtaler eierskapskontroll, som innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak eller anerkjente prinsipper for eierstyring. På samme måte som for forvaltningsrevisjoner, skal det utarbeides en plan basert på risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

Revisjon Midt-Norge SA utarbeider risiko- og vesentlighetsvurderinger ved starten av ny valgperiode og vurderingen oppdateres årlig med nytt tallmateriale og eventuelt nye vurderinger ved behov.

2 UTVIKLINGSTREKK I OVERORDNEDE RAMMEBETINGELSER

2.1 Demografiske endringer

Utviklingen i størrelsen på og sammensetningen av befolkningen vil ha betydning for dimensjonering av tjenestetilbud og kommunens inntekter og utgifter. Ifølge Statistisk Sentralbyrås (SSB) hovedalternativ for befolkningsframskrivinger vil befolkningsveksten i Norge flate ut de neste ti årene for deretter å synke videre. Forutsatt at de innenlandske flyttemønstrene vi har sett de siste ti årene fortsetter, viser befolkningsframskrivingene frem mot 2040 at sentrale strøk vil oppleve en vekst i folketallet, mens mange distriktskommuner vil få en nedgang i folketallet. Ifølge SSB innebærer framskrivingene en fortsatt sentralisering, særlig blant unge voksne. Et annet utviklingstrekk er at andelen eldre i befolkningen ventes å øke betydelig. I hovedalternativet til SSB øker andelen av befolkningen som er 70 år og eldre fra 12 prosent i 2018 til 21 prosent i 2060. Økningen er spesielt sterk blant de som er 80 år eller eldre. Ifølge SSB vil aldringen bli klart sterkest i distriktene. Aldringen i distriktene vil forsterkes ved at unge mennesker i fruktbar alder flytter mot byen og at barna deres også i større grad vil bli født i sentrale strøk. Når de eldre samtidig blir igjen på bygda, vil mer enn hver tredje innbygger i en del distriktskommuner ha passert 70 år i 2040. Endringer i befolkningens størrelse og sammensetning kan være vanskelig å fange opp i den kommunale planleggingen. Kommuner som forholder seg passivt til framskrivinger av kommunens befolkning løper en risiko for å bli ute av stand til å tilby riktige tjenester, i riktig omfang til riktig tid.

2.2 Klima, energi og beredskap

Både effekter av klimaendringene og omstillingen til lavutslippssamfunnet representerer risikoer for kommunene og lokalt næringsliv. Klimarisiko kan deles inn i fysisk risiko, overgangsrisiko og ansvarsrisiko. Fysisk risiko dreier seg om kostnader forbundet med fysisk skade som følge av klimaendringer (f.eks. mer ekstremvær, flom og ras). Overgangsrisiko dreier seg om samfunnsmessige konsekvenser som følge av endringer i politikk/reguleringer og teknologi når verden skal omstilles til et lavutslippssamfunn. Ansvarsrisiko handler om muligheten for erstatningskrav og søksmål knyttet til beslutninger eller mangel på beslutninger relatert til klimapolitikk eller klimaendringer. Ansvarsrisiko kan f.eks. være relevant i sammenheng med kommunenes ansvar for klimatilpasning, velfungerende avløpsnett og håndtering av overvann. Den samlede klimarisikoen vil på direkte eller indirekte vis kunne påvirke befolkningsutvikling, sysselsetting/næringsutvikling, skatteinntekter, verdi av eiendom/infrastruktur og derigjennom få stor betydning for kommuneøkonomien og kommunens generelle attraktivitet for næringsliv og beboere. Klimarisiko har også betydning

for energiforsyning og beredskap. Det er derfor viktig at klimarisiko tas inn i den kommunale planleggingen på alle tjenesteområder og nivåer. Høsten 2018 kom det nye statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning som skal legges til grunn ved kommunal planlegging og enkeltvedtak etter plan- og bygningsloven.

2.3 Kommunestruktur

I en kommunesammenslåing ligger det et stort potensial for endring og utvikling. Det vil være en utfordring for kommunene å utnytte dette mulighetsrommet fullt ut, samtidig som at de får til en god overgang fra to kommuner til én. Organisasjonsendringen i seg selv kan være en utfordring, og det er viktig å sikre gode løsninger både på systemnivå og individnivå. Den nye kommunen skal gjerne ha nye systemer og verktøy, reglement og retningslinjer, og kommunens forhold til eksterne endrer seg gjerne. Dette gjelder for eksempel avtaler og anskaffelser, men også endrede sammensetninger i interkommunale selskaper eller vertskommunesamarbeid. Slike endringer gjelder også for tilgrensende kommuner som ikke er en del av en sammenslåing, men samarbeider med en eller flere sammenslåingskommuner. Det kan være flere grunner til sammenslåing mellom kommuner. I noen tilfeller kan det være slik at en eller flere av kommunene som slås sammen historisk har kjøpt tjenester, og i den nye kommunen må disse tjenestene bygges opp fra grunnen av. For kommuner som slår seg sammen og de som ikke gjør det foreligger det gjerne en endring i størrelsen på statlige midler som tilfaller kommunen.

Kommunereformen fører til at færre bor i kommuner under 10 000 innbyggere fra 2020, og flere vil bo i kommuner med over 50 000 innbyggere.¹ Uavhengig av kommunereformen har det også skjedd en demografisk endring hvor flere flytter til tettbygde strøk og færre bosetter seg i spredtbygde strøk, og utkantkommuner gjerne får en større andel eldre sammen med begrenset vekst eller nedgang i yngre aldersgrupper. Endringene vises spesielt godt i Nordland i 2019, hvor fylket som helhet hadde en befolkningsnedgang på 937 personer i de tre første kvartalene i 2019.²

Mange mindre kommuner har utfordringer med å rekruttere og beholde kompetanse og ressurser for å levere gode tjenester. Kommunene har gjerne for få innbyggere og brukere til å kunne etablere fagmiljø. De mindre kommunene er under et økt press som følge av befolkningsnedgang, færre barn og flere eldre, reduserte overføringer til kommuner som ikke

¹ KS, 'Status Kommune 2019', 2019 <<https://www.ks.no/globalassets/fagomrader/demokrati-og-styring/lokaldemokrati/010419-KS-status-kommune-2019.pdf>>.

² Hentet fra <https://www.ssb.no/befolkning/statistikker/folkemengde/kvartal>, 06.12.2019

sammenslås med andre, nye oppgaver og økte krav gjennom for eksempel bemanningsnormer og lignende.³

Mange mindre kommuner er avhengige av samarbeid med andre kommuner for å kunne yte gode tjenester. Samarbeid kan eksempelvis skje gjennom å etablere interkommunale selskaper eller vertskommunesamarbeid. I vertskommunesamarbeid kan man se at for kommuner som ikke er vertskommuner, forsvinner arbeidsplasser ut av kommunen.

2.4 Regelverksendringer

En lovendring kan innebære en risiko. Ny kommunelov er fullt ut gjeldende fra 2020 samt nye forskrifter eksempelvis internkontrollforskrift. Endringer i forvaltningslov og arkivlov, som er to sentrale lover for norske kommuner, forventes å komme i 2020. I tillegg kan vi også trekke fram lovendringer og endringer i annet regelverk som berører de to store sektorene oppvekst og helse og omsorg.

2.5 Økonomi og kontroll

Kommunenes handlingsrom bestemmes av flere forhold, og endringer i inntektssystemet med blant annet rammeoverføringer, inntekts-, formues- og eiendomsskatt kan få stor betydning for kommunens økonomi og mulighet for å utføre pålagte oppgaver.

Det er risiko knyttet til om kommunen har betryggende internkontroll og om kvalitetssystem er egnet, tatt i bruk og blir brukt. Nye regler innenfor personvern påvirker utøvelsen av noen oppgaver. Det er kontinuerlige endringer innenfor bruken av datasystemer og digital dialog, som kan endre måten oppgaver utføres på og som krever kompetanse både for å ta i bruk nye løsninger og drifte dem.

Offentlige anskaffelse trekkes også fram som et risikoområde blant annet fordi regelverket oppleves som komplisert og vanskelig.

2.6 Digitalisering

Bruken av IKT og digitalisering endrer utførelsen av oppgaver og gir i mange sammenhenger en effektiviseringsgevinst. Mange kommuner jobber med ulike digitaliseringsprosjekter eksempelvis innbyggerdialog og velferdsteknologi. Denne digitalisering fører til utvikling og endring av måten oppgaver utføres på, det gir nye risikoer i forhold til at man forutsetter at teknologien fungerer og et stort flertall av slike systemer berører personvern og behandling av sensitive personopplysninger.

³ Hentet fra <https://intra.tmforsk.no/publikasjoner/filer/3455.pdf> (skriv ordentlig kildeføring hvis vi skal bruke dette)

3 SNÅSA KOMMUNE

3.1 Utviklingstrekk i Snåsa

Tabell 1. Om kommunen

Nøkkeltall	Kommune			Kostra- gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Innbyggere (antall)	2159	2094	2100	120320	4647141
Fødte per 1000 innbyggere (per 1000)	6.0	11.9	10.5	8.5	9.9
Døde per 1000 innbyggere (per 1000)	8.8	16.2	9.0	10.0	8.0
Netto innflytting (antall)	26	-55	3	78	15891
Andel skilte og separerte 16-66 år (prosent)	10.0	9.3	9.1	9.7	10.7
Andel enslige innbyggere 80 år og over (prosent)	60.7	60.9	58.2	64.6	62.0
Andel enslige forsørgere med stønad fra folketrygden (prosent)	0.9	1.0	..	0.9	0.9
Andel uførepensjonister 16-66 år (prosent)	13.0	12.6	14.4	11.0	10.0
Registrerte arbeidsledige i prosent av befolkningen i alderen 15-74 år (prosent)	0.1	0.6	0.5	1.4	1.5
Andel innvandrerbefolkning (prosent)	8.3	7.2	7.2
Forventet levealder ved fødsel, kvinner (år)	84.0	84.0	..	71.6	74.4
Forventet levealder ved fødsel, menn (år)	79.8	79.8	..	67.8	70.7
Innbyggere som bor i tettsteder per 1.1. (antall)	666	666	659	64559	3659199

Kilde: SSB

Tabell 1 viser nøkkeltall over befolkningen i Snåsa kommune. Tall for 2017 viser at det var en negativ netto innflytting, altså at det flyttet flere ut av kommunen enn det kom tilflyttende. I 2018 er tallet på netto innflytting igjen positivt. Kommunen har en høyere andel uførepensjonister enn landet uten Oslo og Kostragruppen. Det er imidlertid en lavere andel innbyggere i Snåsa som er enslige og over 80 år enn sammenlignbare kommuner. Positivt er det også at kommunen har relativt lav andel registrerte arbeidsledige innbyggere.

3.2 Kommuneorganisasjonen

I 2018 fikk kommunen både ny kommunalsjef oppvekst, ny økonomisjef og ny leder for utviklingsenheten. I 2019 begynte rådmann Roy-Bjarne Hemmingsen i sin stilling etter at tidligere rådmann gikk av med pensjon etter 20

Revisor kan ikke se at kommunen har organisasjonskart. Snåsa kommune er en liten og oversiktlig kommune med ca 2100 innbyggere.

3.2.1 Kommunesamarbeid

Snåsa kommune har inngått formalisert interkommunalt samarbeid på barnevern, PPT, regionråd, legevaktsamarbeid, renovasjon m.m. For oversikt over hvilke selskaper kommunen eier, samt revisors vurdering av behov for eierskapskontroll, se kap. 4.3

3.2.2 Investeringsplaner

I følge økonomiplan 2020-2023 skal følgende investeringer gjøres i perioden:

- Utskiftninger i maskinparken
- Velferdsteknologi
- Opprustning av kirker og kirkegårder
- Ombygging av Snåsa sykeheim
- Flerbrukshall
- Opprustning av Vågsveien

3.3 Tidligere revisjoner og tilsyn

Forrige risiko og vesentlighetsvurdering i Snåsa kommune fra 2016 vurderte følgende områder som risikofylte og vesentlige:

- Oppvekst
- Pleie og omsorg
- Forebyggende helsearbeid og folkehelsearbeid
- Flyktninger
- Risiko og konsekvenser i saksbehandlingen
- Barnevern
- Snåsaprodukter AS
- Snåsa vannverk SA
- Brannvesenet Midt IKS.

I tabell to finnes en oversikt over forvaltningsrevisjonsprosjekter, selskapskontroller og statlige tilsyn. Funn, avvik og anbefalinger fra rapportene vil bli beskrevet i aktuelle kapitler om aktuelt.

Tabell 2. Snåsa kommune sine kontroller og tilsyn de siste årene

Område	Type kontroll/tilsyn	År
Kommunal beredskap inkl. helsemessig og sosial beredskap	Fylkesmanntilsyn	2019
Tilsyn med Snåsa kommune som barnehagemyndighet	Fylkesmanntilsyn	2018
Forvaltning av introduksjonsloven	Fylkesmanntilsyn	2018
Beredskapstilsyn	Fylkesmanntilsyn	2017
Folkehelse	Forvaltningsrevisjon	2019
Rådmannens rolle i sak vedrørende trafiksikkerhet i Kruttkjerringvegen	Undersøkelse gjennomført av revisjonen	2017
Samhandling mellom skole og PPT	Forvaltningsrevisjon	2017

4 RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING

Revisors helhetlige risiko- og vesentlighetsvurdering identifiserer områder hvor det anbefales å gjennomføre forvaltningsrevisjon. Med risiko og vesentlighet menes her sannsynligheten for at et forhold kan inntreffe og konsekvensen dersom angjeldende forhold inntreffer. Rød fargekode indikerer at revisors samlede vurdering av risiko og vesentlighet tilsier at behovet for forvaltningsrevisjon er høyt. Gul farge indikerer at behovet ligger på et middels nivå, mens grønn farge indikerer et lavt behov for forvaltningsrevisjon.

4.1 Kommuneorganisasjonen

Figur 1 er en oppsummering av risikovurderingene som er gjort relatert til økonomi og i fortsettelsene presenteres bakgrunnen for vurderingene.

Figur 1. Risikovurdering økonomi

Revisor sin samlede vurdering av risiko og vesentlighet relatert til kommuneorganisasjonen tilsier at risikoen er moderat for offentlige anskaffelser og for budsjettoppfølging. De andre delene av den økonomiske delen av kommuneadministrasjonen blir fulgt opp gjennom regnskapsrevisjon og rådgiving ved behov av regnskapsrevisor.

4.1.1 Økonomi

Økonomi i kommunen

Tabell 3. Økonomisk situasjon

Nøkkeltall	Kommune			Kostra- gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	1.7	2.1	-3.5	3.5	2.2
Årets mindre/merforbruk i driftsregnskapet i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	1.5	2.5	1.4	1.6	1.2
Arbeidskapital ex. premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	12.4	14.0	10.2	23.0	21.8
Netto renteeksponering i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	50.6	46.6	49.2	36.1	42.3
Langsiktig gjeld ex pensjonsforpliktelser i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	89.8	86.2	87.2	98.5	105.6
Frie inntekter per innbygger (kr)	64084	67431	67369	64240	55124
Fri egenkapital drift i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	8.3	8.2	7.9	10.0	11.2
Brutto investeringsutgifter i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	2.5	5.9	2.4	12.3	15.2
Egenfinansiering av investeringene i prosent av totale brutto investeringer (prosent)	26.5	26.9	9.4	25.5	25.8

Kilde: SSB

Netto driftsresultat viser hvor mye som kan disponeres til avsetninger og investeringer etter at driftsutgifter, renter og avdrag er betalt. Teknisk Beregningsutvalg (TBU) anbefaler at netto driftsresultat som helhet over tid bør utgjøre ca 2 prosent av driftsinntektene. Snåsa kommune hadde i 2018 et netto driftsresultat på – 3,5 prosent. Kommunen hadde i 2018

Tabell 4. Finansiering av driften

Nøkkeltall finansiering av driften	Kommune			Kostra- gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Andre driftsinntekter, ekskl. mva-kompensasjon	9.7	9.9	9.5	13.1	11.7
Andre statlige tilskudd til driftsformål	12.3	13.8	11.9	7.0	4.8
Brutto inntekt fra konsesjonskraft, kraftrettigheter og annen kraft for videresalg, ekskl. mva-kompensasjon	0.1	0.1	0.2	3.0	0.4
Eiendomsskatt totalt	3.0	2.6	3.3	5.8	3.2
- herav Eiendomsskatt annen eiendom	1.5	1.2	1.8	4.4	1.4
- herav Eiendomsskatt boliger og fritidseiendommer	1.5	1.4	1.5	1.4	1.7

Kompensasjon for merverdiavgift i driftsregnskapet	2.1	2.3	2.3	2.3	2.1
Rammetilskudd	44.2	42.6	44.1	31.0	30.3
Salgs- og leieinntekter i driftsregnskapet	10.0	9.9	9.7	15.7	14.4
Skatt på inntekt og formue inkludert naturressursskatt	18.7	18.9	19.2	25.0	33.5
- herav Naturressursskatt	0,3	0,3	0.3	1.6	0,3

Kilde: SSB

Tabell 4 viser finansieringen av kommunens drift. De ulike inntektene ligger på jevne nivå over år i alle kategorier. Andre statlige tilskudd til driftsformål synker med omtrent to prosent, det er fremdeles mye høyere enn kostragruppen og landet uten Oslo. Snåsa kommune har også høyere andel rammetilskudd enn sammenlignbare grupper. Dette skyldes sannsynligvis kommunens rolle som sørsamisk kulturkommune. Snåsa kommune har relativt lav prosentvis inntekt fra skatt på inntekt og formue sammenlignet med kostragruppen og landet uten Oslo.

Finans

Økonomiplanen beskriver kommunens lån slik: «*Kommunes lånegjeld gjorde et solid byks i 2016, men har etter dette gått gradvis ned. For den nye planperioden vil nye prosjekter øker gjeldsbyrden til et nytt nivå. Forventet gjeld per 31.12.2020 kan nærme seg 260 millioner kroner. For økonomiplanperioden forutsettes det at lånegjelden stabiliseres. Rentekostnaden på grunn av økningen vil bli på om lag 1,7 millioner fra 2019 til 2020 og øke med ytterligere 700 tusen for 2021.*»

Målsettingen til kommunen er i følge økonomiplanen at langsiktig gjeld på sikt ikke overstiger løpende driftsinntekter.

Budsjetteringsprosessen og budsjettoppfølgning

Kommuneadministrasjonen leverer terialrapporter på økonomien til kommunestyret. Dette viser at kommunen har et kontinuerlig fokus på budsjettoppfølgning. Det er imidlertid ikke beskrevet noe om dette i økonomiplanen eller finansplanen, dette er en svakhet. Risikoen vurderes til moderat

Økonomisk internkontroll

Kommunen har et finansreglement, men dette er fra 2010. Det bør etter revisors skjønn oppdateres. Økonomiplanen er mer oppdatert og er fra 2019-2023

Tabell 5. Økonomisk internkontroll

Nøkkeltall	Kommune			Kostragruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018

Andel av totale utgifter for politisk styring	1,1	0,9	1,1	11	0.7
Andel av totale utgifter for kontroll og revisjon	0,7	0,6	0,3	0,3	0.2

Kilde:SSB

Tabell 5 viser at Snåsa kommunes utgifter til politisk styring og kontroll og revisjon ligger på samme nivå som andre kommuner i kostragruppen bruker.

Offentlige anskaffelser

Anskaffelser under terskelverdiene blir en del av forenklet etterlevelseskontroll i 2020. Det er etablert et felles innkjøpskontor mellom seks kommuner fra 01.01.2019: Innherred Innkjøp. Kommunene Levanger, Verdal, Steinkjer, Snåsa og Inderøy deltar i samarbeidet. Kommunedirektørene fra deltakerkommunene utgjør styret. Innherred Innkjøp utarbeider felles innkjøpspolitikk, -strategi, -reglement og -betingelser for deltakerkommunene. Innherred Innkjøp har arrangert kurs i innføring i offentlige anskaffelser for alle ansatte i deltakerkommunene som driver med innkjøp. Revisor vurderer risikoen til å være moderat

4.1.2 Organisasjon

I figur tre er risikovurderingen innenfor området organisasjon oppsummert og under følger en nærmere beskrivelse av data som er grunnlag for vurderingen.

Figur 2. Risikovurdering organisasjon

Revisor vurderer risikoen til å være moderat når det kommer til etikk og varsling, og sykefraværarbeid. Kommunen har flere ulike og detaljerte beredskapsplaner, og revisor vurderer risikoen til lav.

Organisering

I 2018 fikk kommunen både ny kommunalsjef oppvekst, ny økonomisjef og ny leder for utviklingsenheten. I 2019 begynte rådmann Roy-Bjarne Hemmingsen i sin stilling etter at tidligere rådmann gikk av med pensjon etter 20 år

Helse miljø og sikkerhet (HMS) Sykefravær

Nøkkeltall	Snåsa			Kommuner samlet
	4.kvartal 2016-3. kvartal 2017	4.kvartal 2017-3. kvartal 2018	4.kvartal 2018-3.kvartal 2019	4.kvartal 2018-3. kvartal 2019
Samlet sykefravær	5,68	:	10,49	8,36

Kilde: KS

Snåsa kommune har arbeidsmiljøutvalg, og revisor kan finne at utvalget hadde to møter i 2019. Innkalling og protokoll ligger ikke tilgjengelig på kommunens nettside. Revisor har derfor ikke tilgang til detaljerte sykefraværstall, men de samlede tallene viser at sykefraværet er høyt. Kommunen benytter Friskgården Stod som sin bedriftshelseleverandør. Revisor vurderer risikoen til moderat.

Etikk og varsling

Kommunen har etiske retningslinjer, og et delegeringsreglement for økonomibestemmelser som klargjør den enkeltes handlingsrom og hvilke krav til etiske normer som gjelder. Revisor vurderer risikoen til moderat

Saksbehandlingen i kommunen

I årsrapport 2018 skriver rådmannen at kommunen arbeider med å digitalisere arkiv. En god del av fagarkivene virker å være digitalisert, mens noe gjenstår. Kommunen er med i Interkommunalt Arkiv Trøndelag. Postlista til kommunen fremstår som søkbar og oppdatert. Innsynsløsningen for politiske møter har sakslistene liggende ute sak for sak med vedlegg, slik at man enkelt kan søke seg frem til riktig sak.

Informasjons- og kommunikasjonsteknologi

Snåsa kommune kjøper IKT-tjenester av IKT Indre Namdal IKS. Selskapet server flere kommuner med ikt-tjenester. For revisors risiko- og vesentlighetsvurderinger ang behov for forvaltningsrevisjon i selskapet, se kap. 4.3.

Beredskapsplaner

Kommunen benytter seg av varslingssystemer Varsling 24 for å varsle innbyggerne innenfor et geografisk område om hendelser pr sms. Fylkesmannen har i 2017 og 2019 gjennomført tilsyn om beredskap, og om kommunal beredskapsplikt og helsemessig og sosial beredskap. Fylkesmannen rapporterer om at kommunen har jobbet meget godt med samfunnssikkerhet og beredskap. Plan for helsemessig og sosial beredskap er oppdatert og reviderte. Fylkesmannen fant to avvik: ROS-analysen fra 2016 innfrir ikke kravene i sivilbeskyttelsesloven §14, og det er ikke utarbeidet langsiktige mål, strategier, prioriteringer eller plan for oppfølging av samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet i kommunen. Innbyggerne i kommunen kan enkelt finne informasjon på kommunens nettsider. Revisor vurderer risikoen til å være lav.

4.2 Tjenesteområdene

4.2.1 Oppvekst

I figur 4 er risikovurderingen innenfor oppvekst oppsummert og i fortsettelsen følger en nærmere beskrivelse av data som er grunnlag for vurderingen.

Figur 3. Risikovurdering oppvekst

Revisors risikovurdering tilsier at barnevern er vurdert til høy risiko, kvalitet i skole og barnehage vurdert til moderat risiko og PPT, Voksenopplæringen og kultur-enheten vurderes til lav risiko.

Opplæring

Det er tre skoler i Snåsa kommune; Snåsa skole, Åarjel-saemiej skuvle og Snåsa Montessoriskole, hvor sistnevnte er privat.

Tabell 6. Oppvekst

Nøkkeltall	Kommuner			Kostragr uppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Andel elever med spesialundervisning	7,7	8,0	6,4	9,3	7,9
Gruppestørrelser	11,9	10,7	9,1	12,7	16,2
Mestringsnivå 3-5 NP: regning 8.trinn	70.4	60.9	60.0	66,0	69,6
Mestringsnivå 3-5 NP: lesing 8.trinn	74.1	72.7	61.3	69,3	73,5
Gjennomsnittlige grunnskolepoeng	42,0	41,0	44,9	41,1	41,7
Andel lærere med universitets- /høgskoleutdanning, med pedagogisk utdanning	78.0	73.1	61.8	75.1	77.6
Andel lærere med universitets- /høgskoleutdanning, uten pedagogisk utdanning	6.0	5.8	14.5	15.1	14.4
Andel lærere med videregående utdanning eller lavere	16.0	21.2	23.6	9.7	8.0

Kilde: SSB;

Tabell 7 viser at skolene har en mye høyere andel lærere med videregående utdanning eller lavere og en lavere andel lærere med høyere utdanning med pedagogikkutdanning enn kostragruppen og landet uten Oslo. Tall fra Utdanningsdirektoratet kan tyde på at det er den private skolen som trekker ned det sammenlagte utdanningsnivået til lærerne i kommunen. Andelen elever med spesialundervisning er nedgående. Dette er ifølge rådmannen en ønsket utvikling. I 2018 hadde kommunen en lavere andel elever i 8. trinn med mestringsnivå 3-5 i både lesing og regning enn kostragruppen og landet uten Oslo. Kommunen har høyere gjennomsnittlige grunnskolepoeng enn kostragruppen og landet uten Oslo. Revisor vurderer risikoen til å være moderat.

Skoleåret 2019/2020 har Snåsa skole 173 elever og Åarjel-Saemiej Skuvle 17 elever.

Elevundersøkelsen for 2019/2020 viser at Snåsa kommune i all hovedsak vurderes av elevene til samme nivå som gjennomsnittene i både Trøndelag og nasjonalt.

Barnehage

I Snåsa kommune er det to offentlige barnehager, Snåsa barnehage og Suaja Maanagierte. Snåsa barnehage består av avdelingene på Breide og Vinjebakken. Suaja Maanagierte er samisk barnehagesom er underlagt Åarjel-saemiej skuvle, Samisk oppvekstsenter. Tilstandsrapport for barnehage 2019 beskriver at barnehagene har arbeidet spesielt med to temaer: «Vi tenker kvalitet og forbedring» og «Vi tenker voksenrollen».

Det er i tillegg to private barnehager i kommunen. I tilstandsrapport for barnehagene 2019 kommer det frem at det er kommunalsjefen som er tillagt barnehagemyndighet ovenfor de private barnehagene.

Det ble gjennomført foreldreundersøkelse for begge avdelingene i Snåsa Barnehage i 2019. Resultatene var over 4 (på en skala på 1-5) på alle variablene, noe som er svært gode resultater.

Revisor vurderer risikoen til å være lav.

PPT

Kommunen kjøper PPT av Indre Namdal PPT. PPT Indre Namdal er en interkommunal tjeneste, og betjener kommunen Høylandet, Snåsa, Lierne, Røyrvik, Namsskogan og Grong. Andelen av elever som får spesialpedagogikk er synkende i kommunen. Dette er ifølge årsmelding for 2018 i samsvar med et ønske om å erstatte spesialpedagogiske tiltak med tilpasset undervisning. Det ble i 2017 gjennomført en forvaltningsrevisjon om samarbeidet mellom skole og PPT. Rapporten fant at samarbeidet mellom skole og skole i all hovedsak fungerer etter hensikten. Risikoen vurderes derfor til lav.

Barnevern

Tabell 7. Barnevern

Nøkkeltall	Kommuner			Kostra-Gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Netto driftsutgifter til barnevernstenesta per innbygger 0-22 år (kr)	4264	6333	9364	9633	8319
Barn med melding ift. innbyggjarar 0-17 år (prosent)	1.1	3.7	0.9	5.3	4.5
Barn med barnevernstiltak ift. innbyggjarar 0-22 år (prosent)	3.1	3.5	2.7	5.0	3.9
Barn med undersøking eller tiltak per årsverk (funksjon 244) (antall)	25.0	8.6	8.7	18.9	18.9
Stillinger med fagutdanning per 1 000 barn 0-17 år	2,3	6,5	4,7	5,2	5,0

Andel meldinger i alt som behandles innen 7 dager	100.0	100.0	75.0	97.4	98.8
Andel meldinger som går til undersøkelse innen 7 dager	60.0	81.8	75.0	82.4	81.5

Kilde:SSB

Kommunen kjøper barnevernstjenester fra Indre Namdal Barnevern. Tabell 8 viser at driftsutgiftene til barnevernstjenesten gikk opp i 2018. Samme år synker antall meldinger som behandles innen 7 dager, barn med barnevernstiltak og stillinger med fagutdanning. Dette øker risikoen for feil. Revisor vurderer risikoen til høy.

Voksenopplæring og integrering

Kommunen har organisert voksenopplæring og integrering sammen. Høsten 2018 var det 19 elever på voksenopplæringen. Alle elevene har individuell plan. De fleste elevene går over, ifølge kommunen, over til grunnskole, vgs. eller arbeid etter endt introduksjonsprogram. Revisor vurderer risikoen til lav.

Kultur, inkl. sørsamisk språk og kultur.

Samlet 5,24 årsverk i enheten. Enheten består av biblioteket, kulturskolen, @lfa aktivitetshus og enhet for sørsamisk språk og kultur med Gielem Nastedh. Språksenteret Gielem Nastedh ble etablert i januar 2012, og er organisert som en del av enheten, men med egen direkte bevilgning fra Sametinget. Gielem Nastedh er et av 19 samiske språksentre i Norge. Av årsmelding 2018 virker det som enheten har mange aktiviteter både i kulturskole, bibliotek og samisk enhet. Revisor vurderer risikoen til lav.

4.2.2 Velferd

I figur 5 er risikovurderingen innenfor velferd oppsummert. I fortsettelsen følger en nærmere beskrivelse av data som er grunnlag for vurderingen

Figur 4. Risikovurdering velferd

Revisor finner at økonomisk sosialhjelp vurderes til moderat risiko, mens kommunale boliger vurderes til lav risiko.

Økonomisk sosialhjelp

Tabell 8. Økonomisk sosialhjelp

Nøkkeltall	Kommune			Kostra-gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Sosialhjelpsmottakere (antall)	49	49	54	3482	118964
Antall barn i familier som mottok sosialhjelp (antall)	35	40	28	1855	61467

Nav Snåsa en del av NAV Inn-Trøndelag. Ifølge årsmelding 2018 økte utgiftene til økonomisk sosialhjelp fra kr. 879 030,- i 2017 til kr. 2 048 000 i 2018. Antall brukere økte fra 49 til 54. Vedtak om økonomisk sosialhjelp blir kvalitetssikret i h.h.t. sosialtjenesteloven gjennom interne rutiner og kompetanseheving på området. NAV-kontoret har åpent for drop-in flere dager i uka, og virker å være tilgjengelig. Revisor vurderer risikoen til å være moderat.

Bolig

Tabell 10. Bolig

Nøkkeltall	Kommune	Kostra gruppe	Landet uten Oslo
------------	---------	---------------	------------------

	2016	2017	2018	2018	2018
Totalt antall kommunalt disponerte boliger (antall)	71	81	77	3581	97142
Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere (antall)	33	39	37	30	21
Brutto investeringsutgifter til boligformål per innbygger i kroner (kr)	160	3821	723	941	1526
Lønnsutgifter per eid kommunal bolig (kr)	15102	10396	13755	8846	9560
Andel nye søkere som har fått avslag på kommunal bolig (prosent)	0	7	0	19	29
Antall boliger godkjent av kommunen for finansiering med startlån, per 1000 innbyggere (antall)	:	:	2.9	1.5	1.4
Antall husstander tilkjent statlig bostøtte fra Husbanken per 1000 innbyggere (antall)	13.9	9.6	9.0	10.7	14.6

Kilde:SSB

Tabell 10 viser at kommunen i 2017 investerte i boliger, som gjorde seg gjeldende i en økning i antall boliger. Antall husstander som får tilkjent bostøtte er stabile over år. I 2017 ble det etablert et boligtildelingsteam, bestående av Teknisk, Pleie og omsorg, Flyktingetjenesten og NAV, for å kunne fordele den totale boligmassen på aktuelle søkere. Denne tjenesten har ifølge kommunen gitt en bedre behandling av boligsøknader som har kommet til kommunen.

Revisor vurderer risikoen til lav.

4.2.3 Helse- og omsorgstjenester

I figur 6 er risikovurderingen innenfor helse- og omsorgstjenester oppsummert. I fortsettelsen følger en nærmere beskrivelse av data som er grunnlag for vurderingen.

Figur 5. Risikovurdering helse og omsorg

Revisors gjennomgang av tilgjengelig informasjon viser at det er høy risiko knyttet til hjemmetjenesten. Moderat risiko knyttet til helsestasjonen og lav risiko knyttet til psykisk helsevern og rus og folkehelsearbeidet.

Tabell 9. Helse og omsorg (felles sykehjem og hjemmetjeneste)

Nøkkeltall	Kommune			Kostra- gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/ helseutdanning (prosent)	76	73	73	76	75
Andel innbyggere 80 år og over som bruker hjemmetjenester (prosent)	42	39	40	38	32
Andel brukere av hjemmetjenester 0-66 år (prosent)	50	46	40	24	48
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på sykehjem (prosent)	17	15	13	14	12
Andel brukertilpassede enerom m/ eget bad/wc (prosent)	51	56	82	91	90
Andel innbyggere 67-79 år med dagaktivitetstilbud (prosent)	0.00	0.00	0.00	0.82	0.67

Kilde:SSB

Tabell 9 viser at kommunen har litt færre brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten med helseutdanning enn kostragruppen og landet uten Oslo. Det er en forholdsvis stor andel av befolkningen under 66 år som bruker hjemmetjenester, i tillegg til at andelen innbyggere 80 år og eldre som benytter seg av hjemmetjenester også er litt høyere enn kostragruppen. I årsmelding 2018 skriver kommunen at det er mange deltidsansatte i enhetene i omsorgssektoren. Det er etter revisors skjønn sannsynlig at dette til sammen fører til et høyt press på hjemmetjenestene som i tillegg har et stort område å dekke. Dette kan gå utover kvaliteten på tjenestene. Revisor vurderer derfor risikoen i hjemmetjenesten til høy.

Sommeren 2019 ble det igangsatt bygging av fase 3 utvidelse av sykeheimen Dette vil sannsynligvis øke andel brukertilpassede enerom.

Kommunen bruker PROFIL til rapportskrivning og avviksmelding.

Tabell 10. Kompetanse i helse og omsorg

	Kommune			Kostra- gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Avtalte årsverk per 10 000 innbyggere					
Geriatrisk sykepleier	11,64	11,98	13,36	5,05	4,12
Sykepleiere med spes./vd. utd.	10,66	14,59	10,25	10,16	7,54
Sykepleier uten spesialitet/videreutdanning	88,26	85,17	79,74	63,09	47,22

Hjelpepleier	82,49	76,21	71,49	77,77	48.20
Ergoterapeut	4,63	7,91	0,90	1,52	2.10
Miljøterapeut og pedagog	-	-	10,46	2,24	2.93
Aktivitør	1,97	4,43	1,52	1,73	2.16
Omsorgsarbeider	13,51	18,62	22,62	13,27	9.03
Helsefagarbeider	36,59	40,68	43,06	43,97	37.60
Annet omsorgspersonell med helseutdanning	31,88	31,56	35,17	15,23	14.57
Pleiemedhj/ass, hjemmehj/prakt bist eller annen brukerrettet tj.	94,18	118,32	117,39	76,77	63.37

Kilde:SSB

Tabell 10 viser at kompetansen i helse og omsorg i Snåsa kommune ikke skiller seg spesielt ut fra kostragruppen. Kommunen har flere sykepleiere uten videreutdanning og pleiemedhjelpere enn kostragruppen – men ellers ligger de omtrent likt. Snåsa kommune har flere årsverk miljøterapeut/pedagog pr 10 000 innbyggere, men det kan komme av at befolkningstallet er relativt lavt. Etter samhandlingsreformen trådte i kraft kreves det høyere kompetanse og mer spissede tjenester i kommunene enn tidligere. Tabell 10 tyder på at Snåsa kommune har tatt dette innover seg og økt kompetansen.

Psykisk helsevern og rus

Tabell 11. Psykiatri og rusomsorg

Nøkkeltall	Kommune			Kostra- gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Andel netto driftsutgifter til tilbud til personer med rusproblemer (prosent)	0.1	0.1	1.0	6.5	12.4
Årsverk av psykiatriske sykepleiere per 10 000 innbyggere (helse- og omsorg) (antall)	3.5	3.5	8.6	6.2	4.9
Årsverk av personer med videreutdanning i psykisk helsearbeid per 10 000 innbyggere (helse og sosial) (antall)	8.1	8.1	20.5	9.8	9.1
Årsverk av personer med videreutdanning i rusarbeid per 10 000 innbyggere (helse og sosial) (antall)	0.0	0.0	11.9	3.1	3.0

Kilde: SSB

Tjeneste for psykisk helse og rus har 2,4 faste årsverk og 1,5 årsverk i prosjektmidler i følge kommunens årsmelding for 2018. Alle brukere som har henvendt seg/blitt henvist til tjenesten fikk tilbud om oppfølging, og alle fikk det innen kommunens selvpålagte tidsfrist på 2 uker i 2018. Tjenesten tilbyr støttesamtaler og samarbeider med skolehelsetjenesten ved behov. I årsmelding for 2018 beskrives flere kurs og prosjekter tjenesten har gjennomført. Revisor vurderer risikoen for lav.

Lege/ legevakt/ psykolog/ helsestasjon

Kommunen har samorganisert mye av helsetjenestene i Familiesentralen. Kommunen har helsestasjon med helsesykepleier, jordmor og migrasjonssykepleier. I årsrapport for 2018 skriver kommunen at jordmor ikke har hatt mulighet til å gi tilbud om hjemmebesøk til alle nyfødte. Dette er ikke et lovkrav, men en anbefaling. Snåsa kommune har kommunelege, og prioriterer også å ha turnuslege. Kommunen har ergoterapeut og fysioterapeut ansatt i kommunen. Snåsa deltar i Inn-Trøndelag kommunehelsearbeid. Revisor vurderer risikoen for moderat.

Revisjon Midt Norge SA har helt i slutten av 2019 levert en forvaltningsrevisjonsrapport på folkehelsearbeidet i kommunen. Her får kommunen skryt for helhetlig arbeid.

4.2.4 Teknisk drift

Figur 7 oppsummerer risikovurderingene innenfor teknisk drift. Under følger en nærmere beskrivelse av data som er grunnlag for vurderingen.

Figur 6. Risikovurdering teknisk

Folkehelseinstituttets folkehelsebarometer viser at Snåsa kommune har signifikant dårligere drikkevann enn resten av landet. Dette sammen med andre faktorer (som er beskrevet i kapittelet) gjør at revisor vurderer risikoen for høy. Kommunen virker å ha god oversikt over planer, men mange har utløpt eller utløper snart, og revisor vurderer derfor risikoen til moderat. Det samme gjelder byggesak, renovasjon og vedlikehold av kommunale bygg. Kommunen er seg bevist miljø- og klimautfordringer og revisor vurderer risikoen her til lav.

Planarbeid

På kommunens hjemmeside finnes en fullstendig oversikt over kommunens godkjente planer. En del av disse planene har utgått eller utgår i nær fremtid. Disse bør oppdateres. Revisor vurderer risikoen til moderat.

Byggesak

Tabell 12. Byggesak

Nøkkeltall	Kommune			Kostra-gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Byggesøknader i alt behandlet (antall)	63	36	55	3629	74668
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 3 ukers frist (dager)	13	14	6	18	20
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 12 ukers frist (dager)	16	12	93	35	37
Andel av innvilgete byggesøknader som skjer gjennom vedtak om dispensasjon fra plan (prosent)	11	14	9	21	18

Kilde:SSB

Tabell 12 viser nøkkeltall knyttet til byggesak. I 2018 gikk gjennomsnittlig saksbehandlingstid for saker med 3ukers frist ned, mens saksbehandlingstiden for saken er 12ukersfrist gikk betraktelig opp og over fristen. I årsmelding 2018 skriver kommunen at man har leid ressurs av Steinkjer kommune. Revisor vurderer risikoen til moderat.

Eiendomsforvaltningen

Tabell 13. Eiendomsforvaltning

Nøkkeltall	Kommune			Kostra-Gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Netto driftsutgifter til eiendomsforvaltning i prosent av samlede driftsutgifter (prosent)	8.3	8.0	8.0	10.3	9.0
Areal på formålsbygg per innbygger (m2)	6.80	7.33	7.22	7.46	5.12
Utgifter til vedlikehold per kvadratmeter (kr)	531	504	553	634	562
Formålsbygg areal totalt	14689	15358	15164	897019	23780000

Kilde:SSB

Tabell 13 viser at nøkkeltallene for eiendomsforvaltning lå relativt jevnt i perioden 2016-2018. kommunens utgifter per kvadratmeter er lavere enn sammenlignbare kommuner i kostragruppen. Utbyggingsprosjekter som på sykehjemmet fører til økning i eiendomsmasse. I årsmeldingen for 2018 beskriver kommunen at enheten arbeider med å dokumentere

vedlikeholdsbehovet. Det er positivt at kommunen kartlegger, men det krever at man følger opp. Revisor vurderer derfor risikoen for moderat.

Vann og avløp

Tabell 14. Vann og avløp

Nøkkeltall	Kommune			Kostragr uppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Årsgebyr for vannforsyning - ekskl. mva.	4953	4444	5293	3722	3741
Årsgebyr for avløpstjenesten - ekskl. mva.	4997	4824	5809	3908	4146
Andel fornyet kommunalt ledningsnett, gjennomsnitt for siste tre år (prosent)	0.00	0.00	0.04	..	0.69
Andel av total kommunal vannleveranse til lekkasje (prosent)	10.0	10.0	10.0	..	29.5
Andel fornyet kommunalt spillvannnett, gjennomsnitt for siste tre år (prosent)	..	0.07	0.56
Andel innbyggere tilknyttet anlegg der rensekrav er oppfylt (prosent)	..	84.1	84.1	..	51.3

Kilde: SSB

Det er tre kommunale vannverk i Snåsa: Vest-Snåsa (inkl. Grønøra), Norsida og Fjellstad. I tillegg er det ca. 8 private vannverk/ fellesanlegg. Resterende innbyggere har egne anlegg.

Ledningsnettet er aldrende, og man har ifølge årsmelding for 2018 utfordringer med at noen abonnenter mister vannforsyningen ved strømavbrudd. Det er blitt gjennomført en fornyelse av kraner i 2017 og 2018 – som ifølge kommunen forenkler feilsøking og vedlikehold. Dette er positivt.

Årsmelding 2018 beskriver at drikkevannskvaliteten generelt har vært tilfredsstillende for både kommunale og private fellesanlegg i kommunene. Prøver tatt fra de kommunale vannverkene har, ifølge enheten, hatt resultater innenfor kravene i drikkevannsforskriften. Likevel viser folkehelseprofilen til kommunen viser at Snåsa ligger signifikant dårligere an enn landet som helhet når det kommer til kvalitet på drikkevannsforsyningen. Snåsa kommune hadde i 2017 en score på 74,4 av 100. Scoren for Trøndelag var 89,9, og hele landet hadde en score på 91,3. I 2018 hadde drikkevannsforsyningen 67,3 % tilfredsstillende resultater. Scoren regnes fra bakgrunn an hygienisk kvalitet og leveringsstabilitet.

Tabell 15 viser at kommunen har fornyet veldig lite ledningsnett, og har høyere årsgebyr enn både kostragruppen og landet uten Oslo. Revisor vurderer risikoen til å være høy.

Renovasjon

Tabell 15. Renovasjon

Nøkkeltall	Kommune			Kostragruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Årsgebyr for avfallstjenesten - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1) (kr)	2790	2312	2905	2759	2854
Andel levert til materialgjenvinning inkl. biologisk behandling (prosent)	41.7	42.9	37.5	28.7	40.0

Kilde:SSB

Snåsa kommune kjøper renovasjon av Steinkjer kommune. Tabell 15 viser at kommunen ligger omtrent som kostragruppen og landet uten Oslo når det gjelder årsgebyr og andel levert til materialgjenvinning. Renovasjon er en viktig samfunnsoppgave, og revisor vurderer risikoen til moderat.

Brann- og redningstjenester

Kommunen kjøper brann og redningstjenester av Brannvesenet Midt IKS. For revisors vurdering av risiko og behov for eierskapskontroll se kap. 4.3

Samferdsel

Kommunen har ca. 40 km kommunal veg. Vintervedlikeholdet er basert på innhenting av pristilbud og innleie for alle strekninger med unntak av deler av sentrumsområdet og plasser hvor vedlikeholdet ble ivaretatt av kommunens ansatte. Revisor vurderer risikoen til moderat.

Næring

Fra og med 2018 har næringssjefen vært sekretær for Snåsa Næringsforum. Dette har blitt gjort for å formalisere samarbeidet mellom administrasjonen og næringslivet. Snåsa kommune er en del av Visit Innherred sitt reiselivsnettverk. For revisors vurdering av behov for eierskapskontroll med forvaltningsrevisjon i selskapet, se kap. 3.4.

Miljø og klima

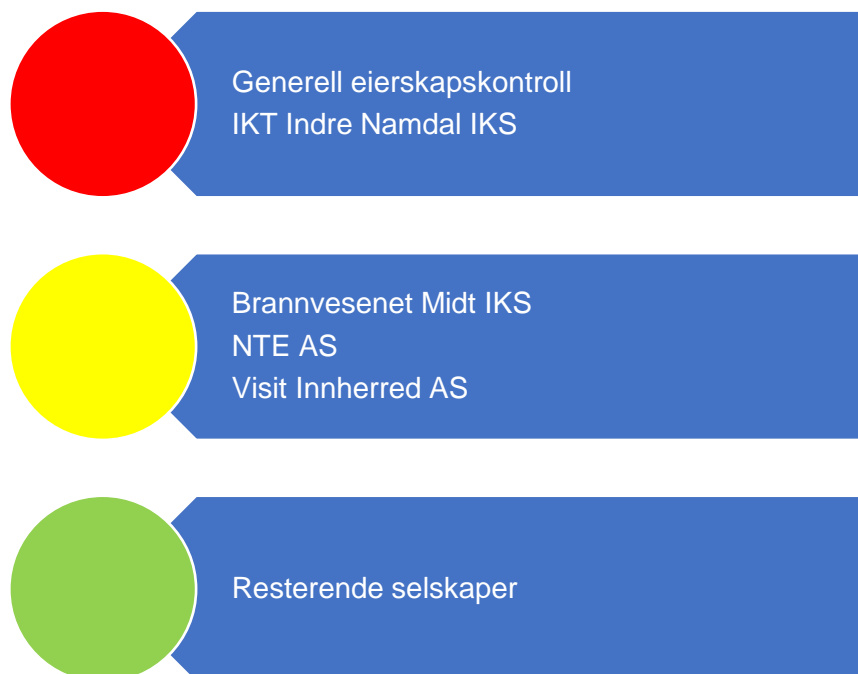
Både internasjonalt og nasjonalt er det en erkjennelse av at vi har felles utfordringer knyttet til håndtering av klima og miljø. Både effekter av klimaendringene og omstillingen til lavutslippssamfunnet representerer risikoer for kommunene og lokalt næringsliv. Det er derfor viktig at klimarisiko tas inn i den kommunale planleggingen på alle tjenesteområder. Høsten 2018 kom det nye statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning

som skal legges til grunn ved kommunal planlegging og enkeltvedtak etter plan- og bygningsloven.

Konsekvenser av klimaendringene kan ligge langt fram i tid, men krever samtidig handling/tilpasning fra kommunens side allerede i dag. Snåsa kommune vedtok i 2009 en energi og miljøplan. I kommunens årsmelding for 2018 beskrives det hvordan man arbeider mot å oppnå målene i miljøplanen. Dette er svært positivt. Snåsa skole har oppvarming på fossilt brensel, mens man har valgt varmepumpeoppvarming for sykeheimen. Det er revisors oppfatning at Snåsa kommune er svært bevisst arbeidet med miljø og klima i sine utviklingsprosjekter, og at de arbeider målrettet med å følge planen. Revisor vurderer derfor risikoen til lav.

4.3 SELSKAPER HVOR KOMMUNEN HAR EIERINTERESSER

I figur 7 er risikovurderingene knyttet til kommune sine eierinteresser oppsummert og grunnlaget for vurderingene er nærmere vurdert i fortsettelsen.

Figur 7. Risikovurdering eierskap

Revisor kan ikke finne at Snåsa kommune har eiermelding eller eierstrategi. Fraogmed 2020 er kommunene lovpålagt å utarbeide eierskapsmelding.

I notene til kommunens regnskap for 2019 finner revisor at kommunen har eierskap i følgende selskaper.

- Lierne Nasjonalparksenter
- Konsek IKS
- NTE Holding AS
- Snåsaprodukter AS
- Inn-Trøndelag vekst AS
- Revisjon Midt-Norge SA
- Samisk Avis AL
- Fritidssteder AL
- Norsk skogindustri ASA
- Snåsa-Tråkk AL

- IN-FO Snåsa
- Miljø-Service Trøndelag AS
- Indre Namdal Trafikk AS
- Kommunekraft AS
- Jørstad Elveeierlag AL
- Snåsadagan BA
- Krogstadgården BA
- Biblioteksentralen AL
- Nåsahallen AL
- Snåsa Vannverk AL
- Øverbygda Vassverk AL
- Berg Vasslag AL
- Snåsavann AS

Kommunen har ikke opplyst om sin eierandel i selskapene i noten til regnskapet, selv om dette skal gjøres. Sammen med manglende eierskapsmelding tyder dette på manglende oversikt og kontroll på kommunens eierskap. Revisor vurderer risikoen til høy på generell eierskapskontroll.

I www.proff.no og www.soliditet.no finner revisor at Snåsa kommune har følgende eierandeler i AS og andre selskapsformer:

- IKT Indre Namdal IKS, 16,66%
- Brannvesenet Midt IKS, 5,5 %
- Lierne nasjonalparksenter IKS, 5%
- Nord-Trøndelag Elektisitetsverk AS, 2,13 %
- Interkommunalt Arkiv Trøndelag IKS, 1,5 %
- Konsek Trøndleag IKS, 1%
- Indre Namdal Trafikk AS, 0,8 %

4.3.1 Eierskapskontroll

Kommunen har ikke opplyst om sin eierandel i selskapene i noten til regnskapet, selv om dette skal gjøres. Sammen med manglende eierskapsmelding tyder dette på manglende oversikt og kontroll på kommunens eierskap. Revisor vurderer risikoen til høy på generell eierskapskontroll.

Av kommunens årsmelding 2018 kommer det frem at kommunen er en del av Visit Innherred AS. Revisor kan ikke finne kommunens eierandel her. Av Visit Innherreds nettside kommer det frem at Snåsa har vært en del av reisenettverket siden 2017. Visit Innherred har ikke et viktig samfunnsoppdrag i form av tjenester som påvirker liv og død, men at det mangler i kommunens dokumenter tyder på manglende holdninger til eierskap. Revisor vurderer risikoen til moderat.

Forvaltningsrevisjon i selskaper

Siden kommunen ikke har oppgitt eierandel i de ulike selskapene kan ikke revisor trygt vurdere behovet for eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon av og i de ulike selskapene ut ifra eierskapsandel. Revisor går imidlertid ut ifra at eierandelene oppgitt i proff.no og soliditet.no er riktige. Den følgende analysen er derfor basert på tall fra proff.no/soliditet.no og viktigheten av tjenestene selskapene leverer.

IKT Indre Namdal IKS har ansvaret for å drifte kommunens IKT-system. I en tid hvor digitalisering konstant er i fokus, er det viktig at det driftes trygt. Det kan også være aktuelt å se nærmere på håndteringen av GDPR. Risikoen vurderes til høy.

Snåsa kommune har en relativt lav eierskapsandel i Brannvesenet Midt IKS (5,5%). Brannvesenet Midt IKS har ansvar for å forvalte brann- og redningstjenesten for eierkommunene. Tjenesten består både av tjenester som er selvkostfinansiert og av tjenester som finansieres av eiertilskudd. Videre har eiersammensetningen i selskapet blitt endret fra 2020, både på grunn av kommunesammenslåing mellom Steinkjer og Verran, og på grunn av Namdalseid kommunes uttreden fra selskapet som følge av sammenslåing med Namsos og Fosnes kommuner. Brannvesenet Midt leverer en selvkosttjeneste til innbyggerne, noe som gir selskapet en høy risiko. Både eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon av selskapet vurderes til å ha moderat risiko, med bakgrunn i tjenesteytelsen og endringer i eiersammensetning

Etter fylkessammenslåingen ble Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS overført fra Nord-Trøndelag fylkeskommune og til de tidligere nord-trønderske kommunene. NTE yter en viktig tjeneste gjennom å produsere og selge energi. Videre tilbyr selskapet internett via fiber, TV, og elektrisk tjenester. Det ble gjennomført en eierskapskontroll med forvaltningsrevisjon av selskapet i 2015, da selskapet var eid av Nord-Trøndelag fylkeskommune. I forbindelse med eierskiftet mener revisor det på nytt er aktuelt med en forvaltningsrevisjon av selskapet. Siden det er gjennomført en forvaltningsrevisjon relativt nylig sammenlignet med kommunens andre selskaper og Snåsa kommune har en relativt liten eierandel (2,13%), vurderes selskapet til å ha moderat risiko.

KILDER

Folkehelseprofil for Snåsa kommune 2019, Folkehelseinstituttet

Årsberetning 2018, Snåsa kommune

Årsmelding 2018, Snåsa kommune

Budsjett 2020, Snåsa kommune

Regnskap 2019, Snåsa kommune

Økonomiplan 2020-2023, Snåsa kommune

Finansreglement 2010, Snåsa kommune

Planstrategi 2017-2019, Snåsa kommune

Tilstandsrapport for barnehage 2019, Snåsa kommune

Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019 for Snåsa kommune, KomRev Trøndelag IKS

VEDLEGG 1 METODE

Datagrunnlag

Kommunale dokumenter

Ulike kommunale dokumenter inngår i datagrunnlaget. En fullstendig oversikt over kilder vi har benyttet oss av finnes i kildelisten.

Statistikk

Det er hentet inn statistikk fra SSB basert på kommunene sin rapportering til KOSTRA. Bruken av KOSTRA-tall sikrer et likt grunnlag fra år til år og mellom kommuner. Dette forutsetter riktig rapportering fra kommunene. På noen variabler kan tallene avvike mellom KOSTRA og kommunenes egne tall. Dette kan skyldes at beregningsgrunnlaget kan være noe annerledes. De tallene som presenteres er hentet fra SSB sin KOSTRA-statistikk uten at det er gått nærmere inn på beregningene.

Eksterne dokumenter

Eksterne dokumenter omfatter eksempelvis beskrivelser av generelle risikoområder for kommunene, tilsynsrapporter og medieoppslag. Se kildelisten for utfyllende informasjon.

Intervju i kommunene

Det er gjennomført intervju med daværende rådmann i 2018.

Vurderinger

Vurdering av risiko- og vesentlighet

Basert på de innsamlede data gjøres det vurderinger på ulike tjenesteområder, økonomi og kommunale driftsområdet. Vurderingene baserer seg på en vurdering av sannsynligheten for at et forhold inntreffer og hvilken konsekvens det gir. I vurderingene benyttes en kombinasjon av sannsynlighet og konsekvens. Tabell en gir en nærmere beskrivelse av ulik grad av sannsynlighet og tabell to forklarer beskrivelsen av ulik grad av konsekvens.

1. Vurdering av sannsynligheten for at et forhold inntreffer:

- Kompleksitet på området (iboende risiko)
- Risikoreducerende tiltak på området fra kommunen eller andre kontrollorgan vurderes ut fra hvor stort fokus det er på området / tjenesten.

2. Vurdering av mulig konsekvens (alvorlighetsgrad) hvis et forhold inntreffer:

- Hvilke konsekvenser har en svakhet eller mangel på kvalitet ved området / tjenesten for innbyggerne. Hvor mange blir berørt og hvor alvorlige er konsekvensene.
- Hvilke konsekvenser har en svakhet eller mangel på kvalitet ved området / tjenesten for kommunen som organisasjon. Konsekvensene kan være relatert til økonomi, omdømme eller eksterne rammebetingelser.

Tabell 16. Beskrivelse av sannsynlighet

Valideringsord	Beskrivelse
Lite sannsynlig	Svært tvilsomt
Mindre sannsynlig	Tvilsomt
Sannsynlig	Det er indikasjoner på
Meget sannsynlig	Vi tror at
Svært sannsynlig	Vi er overbevist om

Tabell 17. Beskrivelse av konsekvens

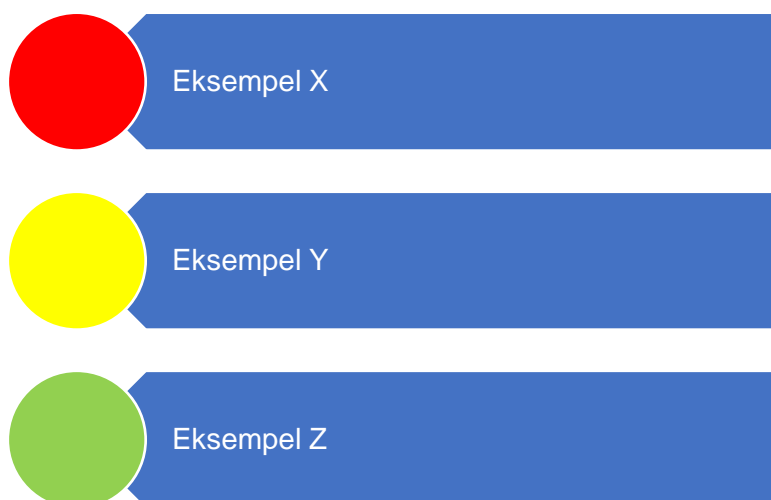
Valideringsord	Beskrivelse	Eksempel
Ubetydelig konsekvenser	Ufarlig	Mindre feil, eller overtredelse av internt regelverk som på kort sikt ikke vesentlig truer kommunens produktivitet, måloppnåelse eller tjenester til borgerne.
Mindre alvorlig konsekvenser	Farlig/lite alvorlig	Mangelfull forvaltning der konsekvensene ikke nødvendigvis er alvorlige. Dette kan gjelde feil og mangler som har økonomiske konsekvenser, mindre overtredelse av internt regelverk og lov, eller saker som er tatt opp tidligere og som fortsatt ikke er rettet opp.
Alvorlige konsekvenser	Kritisk/alvorlig	Kun til dels alvorlige konsekvenser, men gjelder saker med prinsipiell eller stor betydning. Misligheter og lovbrudd
Meget alvorlige konsekvenser	Meget kritisk Meget alvorlig	Meget alvorlige brudd på lov eller reglement, eller andre feil og mangler der summen av dette er så stor at dette må ansees som alvorlig i seg selv. Svindel og lovbrudd med konsekvenser
Svært alvorlige konsekvenser	Katastrofalt Svært alvorlig	Fare for liv og helse Korrupsjon og lovbrudd med store konsekvenser

Risiko- og vesentlighetsvurderingen graderes til lav, middels og høy risiko. Figuren nedenfor beskriver kombinasjonen av sannsynlighet og konsekvens som utgjør risikovurderingen. Rød farge indikerer høy risiko og behovet for forvaltningsrevisjon er høyt. Gul farge indikerer

middels risiko, og kan være aktuelle for forvaltningsrevisjon. Grønn farge indikerer lav risiko og et lavt behov for forvaltningsrevisjon.

Sannsynlighet	Konsekvens				
	Ubetydelig konsekvenser	Mindre alvorlig konsekvenser	Alvorlige konsekvenser	Meget alvorlige konsekvenser	Svært alvorlige konsekvenser
Svært sannsynlig					
Meget sannsynlig					
Sannsynlig					
Lite sannsynlig					
Usannsynlig					

Kombinasjon av sannsynlighet og konsekvens

Risikovurdering

Risikovurderingene er oppsummert i figur to og visualisert som trafikklys. Vurderinger som fører til henholdsvis lav, middels og høy risiko plasseres der de hører til i figuren.

Innen enkelte områder har vi valgt å fokusere på KOSTRA-tall og herunder kommunens ressursbruk vurdert opp mot sammenligningsgruppa i KOSTRA og landsgjennomsnittet, og sett på kommunens utvikling over år. Dersom kommunen innen et område synes å bruke mindre ressurser enn sammenlignbare kommuner, kan dette bety at kommunens tjenester ikke er i samsvar med lov og forskrifter eller kommunens egne vedtak. Dette kan i sin tur medføre at innbyggernes behov ikke fullt ut ivaretas. På den annen side kan nevnte forhold også

innebære at ressursene er bedre utnyttet i kommunen enn i sammenlignbare kommuner. Et sikrere svar på hva lavere ressursbruk reelt sett bunner i, vil kreve en grundigere gjennomgang av angjeldende områder.

Vurdering av metoden

Risiko- og vesentlighetsvurderingen er ikke uttømmende for alle deler av kommunens virksomhet, men er overordnet med tanke å identifisere områder hvor det kan være relevant å gjennomføre forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Vurderingene baseres på generelle risikoer for kommune-Norge, særtrekk ved den enkelte kommune og tilgjengelig informasjon om og fra kommunen som, men går ikke i detaljer på enkeltområder. Vurderingene er gjort med utgangspunkt i begrenset informasjon på et overordnet nivå og har ikke gått nærmere inn i for eksempel ulike tjenesteområder. Kommunale dokumenter og statistikk gir et godt grunnlag på et overordnet nivå. I tillegg har revisor intervjuet eller vært i kontakt med kommunen for å innhente data. Vurderingene er et øyeblikksbilde, noe som betyr at det skjer eller kan avdekkes forhold i kommunen i etterkant, som det ikke var mulig å forstå ut fra vurderingene som ble gjort.

Hovedkontor: Brugata 2, 7715 Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidtnorge.no